

UTRYMNING UR PUBLIKA LOKALER FÖR HÖRSEL- OCH SYNSKADADE

EN FALLSTUDIE AV BIBLIOTEK

ERIKA PALMKLINT

DISPOSITION

- **Presentation**
- **Problemställning**
- **Barriärer**
- **Lagar, förordningar och allmänna råd**
- **Utrymning**
- **Människors beteende vid utrymning**
- **Platsbesök**
- **Resultat**
- **Slutsats**

17/09/2015

Utrymning ur publika lokaler för hörsel- och synskadade

PRESENTATION

- **Erika Palmklint**
- **Examen**
  - Brandingenjör LTU 2013
  - Civilingenjör Brandteknik LTU 2015
- **Arbetar på FireTech sedan mars 2014**

PROBLEMSTÄLLNING

- **Samhällets förändring**
- **Vad är ett funktionshinder?**
- **Publika lokaler**

17/09/2015

Utrymning ur publika lokaler för hörsel- och synskadade

PROBLEMSTÄLLNING

1. Hur ser riskbilden för hörsel- och synskadade ut idag gällande utrymning från publika lokaler? Är den acceptabel?
2. Vilka regelverk behandlar funktionshinder och vad säger de?
3. Hur påverkar det mänskliga beteendet utrymning?
4. Uppfyller publika lokaler dagens krav på utrymning för hörsel- och synskadade?
5. Hur kan utrymning för hörsel- och synskadade förbättras?

BARRIÄRER

MJUKA BARRIÄRER

Organisatoriskt brandskydd

- **SBA**
- **Övning**
- **Utbildning**
- **Regler &
procedurer**

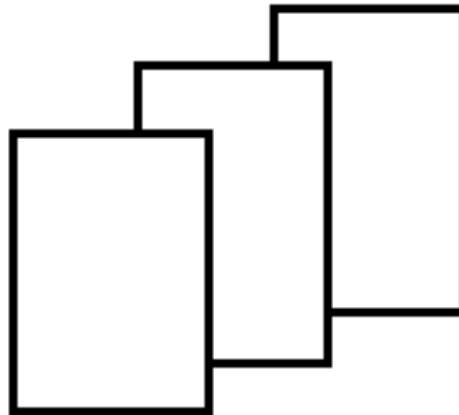
HÅRDA BARRIÄRER

Byggnadstekniskt brandskydd

- **Brandcellsgränser**
- **Brandlarm**
- **Sprinkler**

BARRIÄRER

Idealet – barriärer på djupet

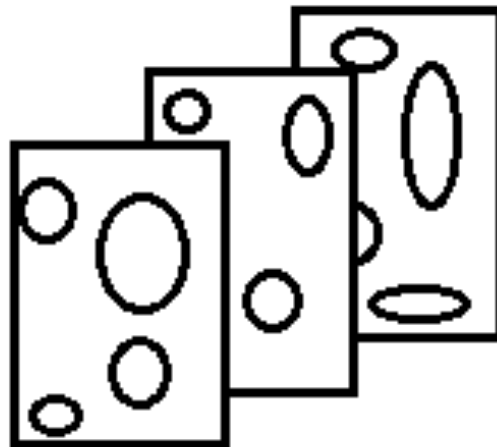

17/09/2015

Utrymning ur publika lokaler för hörsel- och synskadade

BARRIÄRER

Verkligheten - Schweizerostmodellen

17/09/2015

Utrymning ur publika lokaler för hörsel- och synskadade

LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH ALLMÄNNA RÅD

Förenta Nationerna utgör grund

22 standardregler

Konvention om rättigheter för personer med funktionshinder

17/09/2015

Utrymning ur publika lokaler för hörsel- och synskadade

LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH ALLMÄNNA RÅD

Standardregel 1

”Staterna bör aktivt öka medvetenheten i samhället om människor med funktionsnedsättning, om deras rättigheter, behov och möjligheter och om vad de kan bidra med”

Standardregel 5

”Staterna bör inse tillgänglighetens betydelse på alla områden i utvecklingen mot full delaktighet. Oavsett vilka eller hur stora funktionshinder människor har, skall staten

a) Införa handlingsprogram som gör den fysiska miljön tillgänglig för dem och

b) Se till att de får tillgång till information och möjlighet till kommunikation.”

LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH ALLMÄNNA RÅD

Regeringsformen (SFS 1974:152)

”Den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människor lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.”

”Det allmänna ska verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara på.”

17/09/2015

Utrymning ur publika lokaler för hörsel- och synskadade

LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH ALLMÄNNA RÅD

Plan- och bygglagen

”En byggnad ska vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.” (8 Kap 1 § PBL)

”Ett byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaperna som är väsentliga i fråga om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.” (8 Kap 4 § PBL)

LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH ALLMÄNNA RÅD

Boverkets byggregler och författningssamling

Nybyggnation och ombyggnation

Byggnadsteknisk brandklass och verksamhetsklass

Två av varandra oberoende utrymningsvägar

17/09/2015

Utrymning ur publika lokaler för hörsel- och synskadade

LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH ALLMÄNNA RÅD

”Publika lokaler som ska vara tillgängliga och användbara enligt avsnitt 3:1 för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska förses med minst två av varandra oberoende utrymningsplatser. Om lokalen har fler än ett plan ska det finnas minst en utrymningsplats på varje plan ” 5:336

” Utrymmen i publika lokaler där personer med hörselnedsättning kan vistas utan direktkontakt med andra personer ska förses med kompletterande larmdon så att även hörselskadade och döva nås av varningssignaler i händelse av brand eller annan fara. ” 5:2512

LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH ALLMÄNNA RÅD

BFS 2011:13 HIN 2

6 § Fysiska hinder i form av mindre nivåskillnader, tunga dörrar och felaktigt placerade eller felaktigt utformade manöverdon ska avhjälpas.

7 § Hinder i form av bristande kontrastmarkering och bristande varningsmarkering ska avhjälpas.

8 § Hinder i form av bristande skyltning och brister i ljudmiljön ska avhjälpas.

9 § Hinder i form av bristande eller bländande belysning ska avhjälpas.

10 § Hinder i form av brist på och bristande utformning av balansstöd ska avhjälpas.

11 § Hinder i form av brister i utformning och placering av fast inredning ska avhjälpas.

UTRYMNING

Utrymning kan delas in i tre faser

Varseblivningstid +

Besluts- och reaktionstid +

Förflyttningstid =

Total utrymningstid

MÄNNISKOR BETEENDE VID UTRYMNING

Generellt

Människor i grupp

Kännedom om miljön

Betydelse av utrymningslarm

PLATSBESÖK

KARLSKRONA

- Byggd på 1950-talet
- Totalt fem plan öppna för allmänheten
- Komplex trappsystem
- Saknade utrymningsplatser
- Brister i det organisatoriska brandskyddet
- Utrymningslarm i delar av biblioteket

LULEÅ

- Byggd på 2000-talet
- Totalt tre plan öppna för allmänheten
- Centralt trappsystem
- Sprinkler
- Utrymningsplatser plan 2 & 3
- Talat meddelande utrymningslarm

RESULTAT

Varseblivningstid

Tid för beslut och reaktion

Förflyttningstid

17/09/2015

Utrymning ur publika lokaler för hörsel- och synskadade

RESULTAT

Viktigt att tänka på

- Enkel och logisk planlösning
- Visuellt tydlig miljö
- Ljudmiljö
- Vägvisningssystem

RESULTAT

Byggnadstekniska åtgärder

- Utrymningsplatser
- Ledstråk som leder någonstans
- Sprinkler
- Belysning och skyltning
- Optiska larm och vibrationslarm
- Larm i övrigt

RESULTAT

Organisatoriskt brandskydd

- **Systematiskt brandskyddsarbete**
- **Kontinuerlig utbildning och övning hos personal**
- **Rutiner**

17/09/2015

Utrymning ur publika lokaler för hörsel- och synskadade

SLUTSATS

Ta hänsyn till allas åsikter vid planerande av byggnader

Utökade kostnader

Individen i fokus

Ålderdom

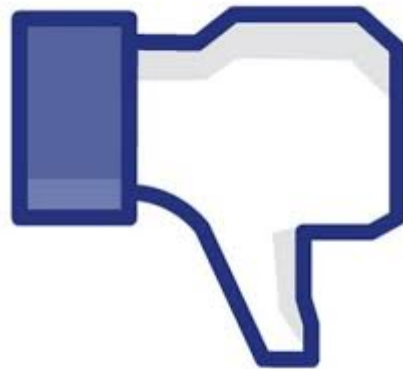

17/09/2015

Utrymning ur publika lokaler för hörsel- och synskadade

SLUTSATS

Riskbilden för hörsel- och synskadade anses inte vara ok

17/09/2015

Utrymning ur publika lokaler för hörsel- och synskadade

TACK FÖR MIG!

17/09/2015

Utrymning ur publika lokaler för hörsel- och synskadade

FRÅGOR

17/09/2015

Utrymning ur publika lokaler för hörsel- och synskadade